

การพยาบาลสุขภาพชุมชน : การแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน ด้วยกระบวนการพยาบาล

การพยาบาลสุขภาพชุมชน : การแก้ไข..
WY106 ท443ก 2564

B0012983
bib:13399116950

ดร.ทิตยาวิดี อินทรานุกร

ISBN 978-616-577-949-4

การพยาบาลสุขภาพชุมชน :

การแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชนด้วยกระบวนการพยาบาล

จัดทำโดย ดร. ทิตยาวดี อินทรางกูร

พิมพ์ครั้งที่ 1' : มีนาคม 2564 จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม

ISBN 978-616-577-949-4

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

ทิตยาวดี อินทรางกูร

การพยาบาลสุขภาพชุมชน : การแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชนด้วยกระบวนการพยาบาล.-- บุรีรัมย์:
เรวัตการพิมพ์, 2564.

233 หน้า.

1. การพยาบาล. I. ทิตยาวดี อินทรางกูร. II. ชื่อเรื่อง.

ISBN 978-616-577-949-4

จัดพิมพ์โดย

เรวัตการพิมพ์

16/19-21 ถนนปลัดเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์

จังหวัดบุรีรัมย์-31000

โทรศัพท์ 0 4461 2662

โทรสาร 0 4462 0187

E-mail rewatprinting@hotmail.com

Web site http://www.rewat.in

เลขหมู่ NY106
ท 443 2564
เลขทะเบียน B0012983
วันที่ซื้อ 26 ต.ค. 2564

สารบัญ

หน้า

บทที่ 1 ชุมชนและสุขภาพชุมชน

ชุมชน	2
ความหมายของชุมชน	2
สุขภาพชุมชน.....	5
ความหมายของสุขภาพชุมชน	5
การประเมินภาวะสุขภาพชุมชน	5
ปัจจัยกำหนดสุขภาพชุมชน.....	8
ประเภทของพฤติกรรมสุขภาพและพฤติกรรมเจ็บป่วย.....	13
การจำแนกพฤติกรรมสุขภาพ	13
การดูแลสุขภาพชุมชนบนพื้นฐานแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพ	17

บทที่ 2 กระบวนการพยาบาลชุมชนและการประเมินสุขภาพชุมชน

กระบวนการพยาบาลชุมชน.....	23
ความสำคัญกระบวนการพยาบาลชุมชน.....	23
แนวคิดหลักของกระบวนการพยาบาลชุมชน.....	23
การเปรียบเทียบกระบวนการพยาบาลผู้ป่วยกับกระบวนการพยาบาลชุมชน.....	25
การประเมินสุขภาพชุมชน.....	30
แนวคิดในการประเมินสุขภาพชุมชน	31
กระบวนการประเมินสุขภาพชุมชน.....	36
การประเมินสุขภาพชุมชน.....	36
ขั้นตอนการประเมินสุขภาพชุมชน	37
ข้อมูลที่ต้องการในการประเมินชุมชน.....	41
ชนิดของข้อมูล	41
แหล่งข้อมูล	42
ข้อมูลเพื่อการประเมินปัญหาทางสุขภาพชุมชน.....	48
การตรวจสอบข้อมูล.....	50
เครื่องมือในการประเมินชุมชน (เครื่องมือ 7 ชิ้น).....	52

สารบัญ

หน้า

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลสุขภาพชุมชน..... 70

 การวิเคราะห์ข้อมูลสุขภาพชุมชน 70

 การนำเสนอข้อมูลสุขภาพชุมชน..... 72

 ปัจจัยกำหนดสุขภาพ..... 79

บทที่ 3 การวินิจฉัยสุขภาพชุมชน

 การวินิจฉัยสุขภาพชุมชน 90

 แนวคิดการวินิจฉัยชุมชน..... 90

 ความหมายการวินิจฉัยชุมชน 90

 กระบวนการวินิจฉัยชุมชน..... 91

 การเตรียมชุมชน..... 92

 การตีความข้อมูลปัญหาสุขภาพของประชาชนในชุมชน..... 92

 การระบุปัญหาสุขภาพชุมชน 95

 ปัญหาสุขภาพชุมชน 95

 การระบุปัญหาสุขภาพโดยใช้กระบวนการกลุ่ม..... 96

 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพชุมชน..... 97

 หลักการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพชุมชน..... 98

 วิธีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 98

 การศึกษาสาเหตุของปัญหาสุขภาพชุมชน 110

บทที่ 4 การวางแผนในการจัดการปัญหาและความต้องการของชุมชน

 การวางแผนแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน 116

 ประโยชน์ของการวางแผน..... 117

 ประเภทของแผนงาน..... 119

 การวางแผนดำเนินงานของพยาบาลชุมชน..... 120

 การจัดทำแผนเพื่อดำเนินงานในชุมชน 121

 การวางแผนจัดการปัญหาของชุมชนโดยองค์กรชุมชน 122

สารบัญ

หน้า

การเขียนโครงการและการประเมินผลการปฏิบัติงานในชุมชน	127
ความสำคัญของโครงการ.....	127
การเขียนโครงการ.....	128
ขั้นตอนการเขียนโครงการ.....	128
บทที่ 5 การปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพชุมชนตามแผนเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน	
การปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพชุมชนตามแผนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน	138
กลวิธีการพยาบาลชุมชนเพื่อการปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพชุมชน.....	139
ขั้นตอนการปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพชุมชนตามแผนงาน/โครงการ	141
แนวคิดในการดำเนินการแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน	149
แนวคิดการมีส่วนร่วมของชุมชน	149
แนวคิด Community Health Action Model.....	155
แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	156
การสร้างพลังอำนาจชุมชน.....	159
บทที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาลสุขภาพชุมชน	
ความหมายของการประเมินผลโครงการ	164
ความสำคัญของการประเมินผล	165
ประเภทของการประเมินผลโครงการ.....	167
การประเมินผลตามรูปแบบ CIPP Model	176
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ.....	178
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล.....	179
ปัญหาอุปสรรคในการประเมินโครงการ.....	180
ภาคผนวก	183
มาตรฐานการบริการสุขภาพในชุมชน	184
ทักษะและสมรรถนะของพยาบาลในการทำงานร่วมกับชุมชน.....	186
แผนผังความคิดเครื่องมือในการวิเคราะห์ชุมชน.....	188

สารบัญ

หน้า

ตัวอย่างโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน.....	194
ตัวอย่างการออกแบบบริการการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาสุขภาพในชุมชน	200
ตัวอย่างการจัดการกับปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของชุมชน.....	206
ตัวอย่างกิจกรรมการบริการสุขภาพในชุมชนและกลุ่มประชากรเป้าหมาย	212
ตัวอย่างกิจกรรมการบริการสุขภาพสำหรับประชากรกลุ่มต่างๆ.....	216

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบมิติสุขภาพระหว่างสุขภาพของบุคคลกับสุขภาพของชุมชน.....	12
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบกระบวนการพยาบาลผู้ป่วยกับกระบวนการพยาบาลในงานชุมชน	25
ตารางที่ 3 แนวคิดการใช้ข้อมูลในการประเมินชุมชน	32
ตารางที่ 4 ข้อมูลที่ต้องการจากการศึกษาชุมชนพร้อมแหล่งและวิธีการเข้าถึงข้อมูล	35
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไป ต.บ้านยาง อ.บ้านยาง จ.บุรีรัมย์ จำแนกตามระดับการศึกษา	73
ตารางที่ 6 จำนวนผู้ป่วยป่วยและอัตราป่วยต่อพันของผู้ป่วยที่รับบริการที่ รพ.สต. บ้านยาง อ.บ้านยาง จ.บุรีรัมย์ จำแนกตามกลุ่มสาเหตุ 5 อันดับแรก.....	73
ตารางที่ 7 การจัดลำดับความสำคัญของปัญหาตามขนาดของปัญหา.....	106
ตารางที่ 8 การจัดลำดับความสำคัญตามความรุนแรงของปัญหา	107
ตารางที่ 9 การจัดลำดับความสำคัญตามความยากง่ายในการแก้ปัญหา	108
ตารางที่ 10 การจัดลำดับความสำคัญตามความสนใจความร่วมมือต่อปัญหาของชุมชน	109
ตารางที่ 11 ตัวอย่างการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพในชุมชน	109
ตารางที่ 12 ตัวอย่างแผนปฏิบัติงานประจำปี.....	143
ตารางที่ 13 ตัวอย่างแผนปฏิบัติงานประจำเดือน.....	144
ตารางที่ 14 ตัวอย่างแผนปฏิบัติงานประจำวัน.....	144
ตารางที่ 15 ตัวอย่าง Gantt Chart กำหนดการปฏิบัติงานในชุมชน	144
ตารางที่ 16 ตัวอย่างแผนการดำเนินงานโครงการ.....	145
ตารางที่ 17 ตัวอย่างแผนการการศึกษาชุมชน	146
ตารางที่ 18 วิธีการประเมินผล.....	179

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1	กระบวนการพยาบาลชุมชน.....	28
ภาพที่ 2	แนวคิดและวิธีการในการศึกษาข้อมูลชุมชน	29
ภาพที่ 3	การใช้แผนผังโยงใยปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพ.....	40
ภาพที่ 4	แผนที่ตั้งโต๊ะ	53
ภาพที่ 5	ความสัมพันธ์ทางสังคม/หน้าที่ทางสังคม	54
ภาพที่ 6	แผนที่เดินดินของหมู่บ้าน	54
ภาพที่ 7	สัญลักษณ์ในการเขียนผังเครือญาติ.....	56
ภาพที่ 8	ผังเครือญาติ	57
ภาพที่ 9	แผนผังโครงสร้างองค์กรชุมชน.....	59
ภาพที่ 10	โลกสุขภาพของชุมชน.....	61
ภาพที่ 11	ระบบสุขภาพชุมชน.....	62
ภาพที่ 12	ปฏิทินชุมชนทางเศรษฐกิจ	63
ภาพที่ 13	ปฏิทินชุมชนทางวัฒนธรรม/สังคม.....	64
ภาพที่ 14	การเขียนสัญลักษณ์ในประวัติศาสตร์ชุมชน	66
ภาพที่ 15	ตัวอย่างการเขียนผังประวัติศาสตร์ชุมชน	66
ภาพที่ 16	ตัวอย่างการเขียนประวัติชีวิตลูกวรรณ	69
ภาพที่ 17	ปิรามิดประชากร ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ปี 2563.....	74
ภาพที่ 18	ร้อยละของประชากร ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	76
ภาพที่ 20	ร้อยละของผู้สูงอายุ ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ จำแนกตามพฤติกรรม การออกกำลังกาย.....	77
ภาพที่ 21	อัตราป่วยต่อพันประชากร โรคอุจจาระร่วง ใช้เลือดออก และไข้หวัดใหญ่ ปี พ.ศ.2553-2557 ต.บ้านยาง อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	78
ภาพที่ 22	Determinants of Health.....	79
ภาพที่ 23	กระบวนการพัฒนาสุขภาพชุมชน	91
ภาพที่ 24	การระบุปัญหาสุขภาพชุมชน	94

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 25 ตัวอย่างแบบโยงโยสาเหตุของประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปไม่ออกกำลังกาย	111
ภาพที่ 26 ความสัมพันธ์ที่ต่อเนื่องกันระหว่าง แผน แผนงาน โครงการ กิจกรรม	118
ภาพที่ 27 องค์ประกอบของกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน	126
ภาพที่ 28 บ้านไต่แห่งการมีส่วนร่วมของประชาชน	150
ภาพที่ 29 กิจกรรมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลสุขภาพชุมชนด้วยกระบวนการพยาบาลและ วงจรคุณภาพ	153